

lægge den høitærede Justitsminister saadanne Motiver — det vil jeg lade staa ved sit Verd; — men man kan dog paa den anden Side ikke se bort fra, at der er forskjellige Sagsførere omkring i Landet, som ikke dele den Opfattelse af Grundlovens §§ 49 og 25, der er den egentlige Basis, hvorpaa Regjeringen staa, og at der findes Exempler paa, at man har forsøgt at komme Sagsførere, der staa paa dette politiske Standpunkt, tillivs, baade ved at fratage dem Indtægter og paa anden Maade. Jeg siger altsaa, at, dersom § 3 bliver vedtagen, vilde Justitsministeren, hvilke end hans Motiver have været — det indlader jeg mig ikke paa — faae ganske godt Haand i Hænde med Sagsførerne. Men jeg tror dog ikke, at nogen af de Sagsførere, der staa paa det politiske Standpunkt, jeg nævnte, nogensinde ville bekvemme sig til at ansøge Justitsministeriet om Tillæbelse til at modtage Salær, saaledes som jeg ogsaa hørte den ærede foregaaende Læser udtale. Derimod vilde det jo have meget ringere Vanskelighed for dem, der staa paa et andet politisk Standpunkt, og disse ville altsaa i saa Henseende opnaa en større eller mindre Fordel, alt efter som Forholdene kunne medføre det. Saaledes som dette Lovforslag er affattet, baade i dets § 3 og i dets § 1, aabner det jo i det Hele den videste Udgang for det vilkaarligste Herredømme over Sagsførerne, dels fra Justitsministeriets, dels fra Dommernes Side; det indfører et Forhold, hvorom jeg vil bruge et Udtryk, man har benyttet i Lydsland, hvor man jo har gennemgaaet det hele Kursus, nemlig: Dommerdespoti, altsaa et Forhold, hvor Sagsførerne komme i Dommernes Lomme, blive afhængige i højeste Grad af Dommerne derved, at disse faae Hals- og Haandskret over Sagsførernes Indtægter. Det er Forhold, som man har prøvet andre Steder og navnlig i Lydsland, hvor man i saa Henseende har en rig praktisk Erfaring baade i den Retning og i andre Retninger, der staa i mere eller mindre Forbindelse med disse Forhold. Men hvor uheldigt dette er, hvor nedbrydende det er for Rets sikkerheden, kan jo Enhver forstaa. Sagsførerne ere jo de, hos hvem den, der bliver forurettet, skal søge Hjælp, de ere de Organer, der skulle bringe hans Klager og Bepværing frem, det er dem, der skulle søge at udvirke, at den Ret tilkjendes Parten, som Parten tror at have; men naar Sagsførerne ikke staa uafhængigt, naar de ikke tør træde op, fordi man saa kan staa dem i deres Indtægter, hvor bliver saa Rets sikkerheden af, hvad er der saa tilbage? Det er Sætninger, som staa fuldt og i saa høj Grad ere erkjendte blandt Andet af nogle af Lydslands første Jurister, hvoriblandt jeg skal tillade mig at nævne den berømte Mittelmayer, hvis Navn den høitærede Justitsminister ganske vist særdeles godt kjender. Han udtaler sig i en Afhandling, som findes i „Archiv für die civilistische Praxis“ Bd.

15, Side 138, blandt Andet saaledes: „Alle Forsøg paa at bevirke en grundig Forbedring i vore Procesindretninger maa strande, naar man ikke fremfor Alt tænker paa en bedre Stilling for Advokatstanden, for den Stand, af hvis Intelligents, moralske Kraft og Retfærdighedsfølelse det afhænger, om Dommerne erholde et tro og suldstændigt Materiale til den Proces, de skulle paa kjende, og saaledes blive satte i Stand til at fælde en grundig Dom. Det er Advokatstanden, der overhovedet optræder som Raadgiver for dem, der trænge til Hjælp, som Forsvarer for de Betrængte, som Kontrol med Dommerne, som alle Undertryktes evigt vaagende Beskytter.“ Man ser saaledes, i hvor stærke Udtryk en saa anset Jurist som Mittelmayer udtaler sig. Jeg skal med den høitærede Formands Tillæbelse endnu kun gjengive en kort Udtalelse af Mittelmayer netop om det samme Forhold, som vi her have under Omtale. Han siger i det samme Udskrift, som jeg nævnte, Bind 11 Side 434: „Hvo, der kjender den sørgelige Tilstand, i hvilken Lydslands Advokatstand befinder sig, fornemlig ved Lovgivningens Skyld og paa Grund af mange Domstoles sanktionerede Luneherrebedømme over Advokaterne, kan kun med Længsel se en Reform imøde“. Dette er — jeg ser ikke bedre — det Samme, som man her — jeg forudsætter naturligvis i fuldkommen god Tro, men ikke med godt Kjendskab til Forholdene — har forsøgt at indføre ved dette Lovforslag, nemlig Vilkaarlighed fra Dommerens Side til at bestemme Sagsførernes Indtægter eller, som det hedder ved Dommerens „Luneherrebedømme“; det er Mittelmayers Udtryk, som jeg her bruger, ikke mit eget. Det, som der efter mit Skjøn kan komme ud af dette Lovforslag, er, at man ophæver den Bestemmelse, som hidtil har været gjældende for Sagsførerne ved Dverretterne og ved Spøisteret, nemlig at de i beneficerede Sager, altsaa i civile Sager, som de tabe, ikke faae noget Salær. Det er Numer Et, og Numer To er, om man vil forhøje den bestaaende Tægt for Sagsførernes Salær i kriminelle Sager, den Tægt, der, som jeg ofte har nævnt, var fra 5 til 15 Rdlr. i gammel Mønt for Dverretterne og det Dobbelte for Spøisteret. Altsaa, om man vil gaa til at forhøje denne Tægt til et saadant Beløb, som man anser for passende, men en Tægt med et Minimums- og et Maximumsbeløb maa der dog altid være. Den Tanke, at opgive enhver Maalestok og at forsøge paa at lade Salærets Størrelse uden Videre ene og alene rette sig efter Sagens Bigtighed og efter Værdien af det udførte Arbejde, er jo, som Erfaringen viser, og som jeg nu udførlig har godtgjort, komplet upraktikabelt, og i enhver Henseende forkasteligt.

Justitsministeren (Nellemann): Det er, saaledes som den første ærede Læser bemærkede, jo ikke blot, fordi Justitsministeriet har fundet, at